

ГАЗЕТА ВЫХОДЦІВ — ЦАНА 30 Н. ФЭН.

LE JOURNAL BIELORUSSIEN
"LA PATRIE"DIE WEISSRUTHENISCHE ZEITUNG
"DAS VATERLAND"THE WHITERUTHENIAN NEWSPAPER
"THE FATHERLAND."

№ 6 (392)

Нядзеля, 9 лютага 1958 г.

ГОД ВЫДАННЯ 12

Аб спатканьні на найвышэйшай уздоўжні

Паспяховае выпушчэнне Амэрыкай штучнага сатэліты або спадарожніка зямлі 1 лютага сёлета грунтоўна зъяніраваў лёгкі, што бязь іхняга папярэдняга зълківідавання нельга зълківідаваць і самога напружання.

Дзяўне галоўныя прычыны, бязь зълківідавання якіх нельга зълківідаваць і міжнароднага напружання, высынуў прэзыдэнт Айзэнгаўэр у сваім апошнім адказе на лісты Булгарні.

Аднай з гэтых прычынаў зъяўляецца падзел Нямеччыны і першакода Саветаў перад яе задзіночаннем. Прэзыдэнт Айзэнгаўэр прыпомніў, што справа наименская стала на парадку дnia жыўнайскай канфэрэнцыі «на найвышэйшай уздоўжні» ў ліпені 1955 году і што Саветы абідаць тады зрабіць усё мягчымае, каб дасягнучы задзіночанне Нямеччыны шляхам свободных выбараў, але потым свайго абіданьня ня выканалі, а наадварот, яшчэ больш завайстрылі ситуацію ў суязі з Нямеччынай. Дзеля гэтага амэрыканскі прэзыдэнт высунуў дамаганьне, каб новая канфэрэнцыя інтэнцыўна занялася «задзіночаннем Нямеччыны шляхам вольных выбараў, як было пастаўлене і як гэтага мнона вымагае ситуацыя».

Другім пытаннем, бязь ліквідацыі якога ня можа быць зълківідаванае міжнароднае напружанне, зъяўляецца справа Сярэдня-Усходній Эўропы. Тому прэзыдэнт Айзэнгаўэр, паклікаючыся на прыпілтае Саветам забавязаньне ў Ялце ў 1945 годзе, што ўрады ў гэтых краінах будуть пакліканыя на падставе вольных выбараў, ціпер запрапанаваў, «каб цягніца справа была аграворана, бо існуе істотная гэтага патраба для інтэрэсу міру й справядлівасці».

Як ведаём, Саветы на думайках згадацца ні на адно, ні на другое. Савецкі кіраўнікі, Хрушчоў і Булгарні, у чатырохмесячным перыядзе савецкай «спутнікавай» палітыкі неаднакратна заўдзялі, што за залезнай заслонай, у тым ліку і Усходній Нямеччыне павінен быць захаваны статус кво. Апошнюю такую заяву зрабіў Хрушчоў у сваіх прамове ў Менску, сказанай ім у канцы студзеня падчас павароту з трохдзённага спатканьня з Гамулкай у Белавежы. У гэтай прамове, адказавочы на ўспомненыя вышэй прапановы прэз. Айзэнгаўэр што да парадку дnia канфэрэнцыі на найвышэйшай уздоўжні, Хрушчоў становіча адキンуў парушаньне на гэтай канфэрэнции, што канфэрэнцыя на найвышэйшай

Аднак часамі выглядала, што заходнія ўрады пад узмоцненым ціскам публічнае апніе ўсё-ж згодзіца на спатканыне на найвышэйшай уздоўжні навет без папярэдняга спатканыня міністрап замежных справаў.

Сяняння ситуацыя значна зъянілася на карысць спатканьня дзякуючы да сігнетнага рэйнагавага між Амэрыкай і Саветамі, бо сяняння Амэрыка, а за ёй уесь Захад могуць гаварыць з тэй са-май пазыцыі, што і Саветы.

Перад тым, аднак, як рабіць прағнозы аб магчымых выніках спатканьня на найвышэйшай уздоўжні, неабходна коректа спыніцца на тым, якіх мэтай спадзяюцца дасягнучы абводы прағніўнай бакі ад таго, спатканьня і якія прычыны жадаюць на іх аграварваць.

Вось-ж алеўнай мэтай спатканьня мае быць дасягненне міжнароднага адпружаньня і тым самым адхіленьне загрозы новай сьветавай вайны, якая вялася пры помачы мадэрнае зборы й пагражала-б зуемым вынічнінем. Мэта, як бачым, шляхотна і ня можа быць ня принашай для народу вольнага сьвету. Толькі, нахаль, іншы зъмест у сформульванье гэтага мэты ўкладае Захад і зусім іншы Масквой.

Захад узапраўды шчырае імкненца да міжнароднага адпружаньня й адхілен-нія загрозы шынічальнай вайны. Тому Захад жадае наўперед зълківідаваць га-

(пс) Урэшце ў космас выляцеў і амэрыканскі першы спадарожнік зямлі.

Праўда, шмат меншы за савецкі,

аднак атрымоўваўся з яго навуковы інфар-

мациі на менин вартасці, чымся із са-

вецкага. Інфармацыі гэтыя тымболш

вартасці, што, у вадрэзненіе ад

бальшавікоў, Амэрыканцы робяць іх

дастульнімі ўсаму сьвету.

Варты прыгадаць пікантны факт, што

калі ў сьвete рабіліся дапушчэнны,

заслуga нямечкіх вучоных. Тут баль-

шавікі засталіся верныя сваім тради-

цыям: усе вялікія адкрыцці ад ви-

шчадркі да самалётаў дали сьвету Ресей-

цы, а тут раптам «спутніка» выдумалі

Немцы!... Хай лепш яны выдумоўва-

юць Амэрыканцам!

*

Задзіночаньне Сырыю і Эгіпту, якое

сталася фактам у мінулым тыдні і ства-

рэнне аднай дзяржавы пад сымбаліч-

мічным назовам «Задзіночанай Арабскай

Рэспублікі» — першы этап реалізацыі

За мінулы тыдзень

амбітных мрояў Насэра аб «арабскай імпэрыі». Гэты мар'як мае стацца касцяком, навокал якога будзе нарасташа арабскае міса. Праўда, у гэтым касцяку замест шпіку — Израэль, што ня можа на лічыць сымптомам здароўя, ды ё сам касцяк падточаны камунізмам. Іншая рэч, што Насэр можа радыкальнымі спосабамі вылячиць сваю другую пала-віну з камуністичнай пошысьці, бо Насэр кахае камуністых тады, калі мае ад іх гроши ды кахае іх у Маскве, затое ў сябе дома, калі пачынаюць заводзіцца — душыць іх як прусакоў.

Усё-ж такі ідэя «арабскай імпэрыі» яшчэ далёкая да зьдзесьнення, бо іншыя арабскія дзяржавы неахвотна пойдуть пад Насэраву дыктатуру; дагэстага іншыя дзяржавы багатыя, а Насэр голы, бо Ё Сырыя прывязе яму невялікі пасаг. Зі Ніло й нацыяналізаванага канала на шымат разжывуцца. Такім чынам, гэтае непрактичнае сужнства пад маскоўскім багаславствам, будзе ў далей выцягваць руки да Масквы па дапамогу, а Масква, калі захоча даўшы муцице ваду ў Сускім канале ды гуляць з вагнём калія нафты — мусіць плаціць, бо нехта багацішы можа іх узяць на ўтрыманне — разам із сіратой Емэнам, які просьці Эгіпту і Сырию, каб адаптавалі.

Задзіночаньне Сырыю і Эгіпту, якое

**ВОРГАН БЕЛАРУСКАЙ НАЦЫЯНАЛЬНА-
ВЫЗВОЛЬНАЙ ДУМКИ**

DIE WEISSRUTHENISCHE ZEITUNG „BAČKAUSCZYNA“ („VATERLAND“)

Herausgeber: Vladimir BORTNIK

Postadresse: Die Weissruthenische Zeitung „Bačkauszcyna“ („Das Vaterland“), (13 b) München 19, Schliessfach 69.

Druck: „LOGOS“, Buchdruckerei u. Verl., G.m.b.H., München 19, Bothmerstr. 14
Ца на: Нямеччына: на год — 14,— м.; 6 м-ца — 7,50 м.; 3 м-цы — 4,25 м.;
ЗША і Канада: на год — 8,— д.; 6 м-ца — 4,50 д.; 3 м-цы — 2,50 д.; 1 ну-
мар — 0,20 д. Ангельшчына й Аўстралія: 39 шыл.; 21 шыл.; 12 шыл.; 1 шыл.
Бэльгія: 210 фр.; 120 фр.; 75 фр.; 5 фр. Францыя: 800 фр.; 450 фр.; 250 фр.;
20 фр. Аргентына: 80 пз.; 45 пз.; 25 пз.; 2 пз. Перасылка лётніцкай пош-
тай аднаго нумару газэты каптаге дадатковая: у ЗША і Канаду — 40 фэн-
граў (10 ам. цэнт.); у Аргентыну — 70 фэн. (17 ам. д.); у Аўстралію — 90 фэн.
(22 ам. д.). Падвойныя нумары каштуюць падвойна.

Банковое ко́то: Zeitung „Bačkauszcyna“,

Konto Nr. 837-125, Bay. Hypotheken- u. Wechselbank, München.

THE WHITERUTHENIAN NEWSPAPER
"THE FATHERLAND."

Супраць выкryўленыя запраўднасці

У гутарках з Расейцамі пра падзеі ў той час, як „нацыяналы”, аслабіла Беларускім Саюзу апошнія часы часта русы й Украінцы, паказалі слабе ў гэтым амтываваць падобную рэпліку: «супраць партыянае дыктатуры, налагу фу-
нкі, калі на прыхільнікамі рэжыму». Гэта вельмі упрошчаны падыход да пытання, які, ма-быць, звязаны з іншым недарэчным іхнім цверджаньнем пра то, што «народы Расей катагарычна выступілі супраць усіх вонкавых спра-
баў раздзяляць агульную для іх усіх дзяржаву, супраць усякіх пасынкінія на арганічнае адзінства Расей, гэтага супраць асаю ўсіх яе народу».

Пры добрым жаданьні прааналіза-
ваць усебакова ўсе гэты падзеі ўз-
брэць адпаведны выснаву, можна было-
б пабачыць, што ў нацыянальных рэспуб-
ліках было таксама шмат адкрытых ан-
тыпартыйных і антысавецкіх выступ-
леній, якія мералі савецкую сістэму
той-жа самай меркай, як гэта рабілі,
прыкладам, літаратары Масквы й Ленінграда. Аднак, найлепш можна было-
б зразумець гэтыя выступленія, узяўшы на увагу іншага харэту арганічную
супраць нерасейскіх народу гэтага ча-
су — супраць, звязаны з нацыяналь-
ным пытаннем.

Гаворыць народная прыказка, што «галоднай куме — хлеб на ўме». Для нерасейскіх народу Савецкага Саюзу гэтым «хлебам» ёсьць якраз стоптанае нацыянальнае пытанье, якое адхіляла на другі плян антыбальшавіцкую чыстку. Змаганье за на-
цыянальныя права імі ставілася вышэй змаганьня з «марксістоўскім» налётам, які засуджаны на зынкінне першым.

Ніхто, здаецца, ня будзе аспрэчваць праўды, што за часы савецкай пана-
ваньня нерасейскія падсавецкія народы ці «нацыяналы», якіх любілі называць Рәсейцы, аплюнцуі на статус «чорных няволіўнікаў». Гэта на толькі ў сэньсце ўз-
нікай годнасці нацыі шляхам рабун-
ку іхніх нацыянальных традыцый, гі-
сторыі й культуры, шляхам звычайні-
я нацыянальна-сведамых кадраў і нацыянальна-культурных здабыткаў.

Што-ж яны атрымалі ў замен? Так званую «савецкую культуру» й «савецкі» эрзац нацыі, аснованыя фактычна на культуре «вялікага расейскага» народу на ягоным нацыянальным патры-
тызме. Гэта прывяло, як прыкладам у Савецкай Беларусі, да вынішчэння матарыяльных і людзікіх нацыянальных вартастцаў, да замены іх расейскімі, і што наўтагічнай — выцясненія род-
нае мовы народу на толькі з культурна-
грамадzkих установаў і жыцця, із шко-
лаў і клубаў, але ў штодзённае ўжытку.

Як зদзекліва съмешацца хоць-бы гэты прыклад: адзіні ў рэспубліцы Беларуські дзяржавы ўніверсітэт і ў ім афіцы-
яльная мова выкладаныя... расейская! А якая міэрная колькасць сярэдніх школаў з беларускай мовай навучань-
ня супраць тэх школаў з расейскай...
Будзем сацыялізм!...

Тут і напрашаеца пытанье: як можна той частцы нацыянальной інты-
лігэнцыі, якой нейкім чынам пашчасль-
вілася яшчэ захавацца, хапацца за вы-
рашэнне праблемаў камунізму, брацца за аздароўіванне сацыялізму, мінаю-
чы набалеса нацыянальнае пытанье? Яна ня можа гэта рабіць яшчэ й з тых
прычынаў, што яна ўсё-ж зъяўляецца яшчэ мышай пад мятлоў свайго «старей-
шага брата», цікуючы за кожным рухам гэтае матылі. Весь чаму мы чуем у большасці выпадкаў толькі ейны голас скагаў, што трэба пакончыць з нацыя-
нальнасцю, якія падыходзяць нацыянальнасцю?

Апошні ліст Булгарні да Айзэнгаўэра мочна рагчараўшы аптымістычных чы-
тачоў. Булгарні бясцрымонаў Айзэнгаўэра. Такім чынам, так спадзеваная ў жада-
ная размова з Булгарні і Хрушчовам «на вярхе» адзначылаца. Усё-ж, прай-
дападобна,

Новыя эксперыменты ў сельскай гаспадарцы СССР

Апошнімі часамі ў СССР было апублікавана некалькі вельмі цікавых і ных дадзеных, сярдні ўраджай збожважных дакументаў у спраўах сельскай гаспадаркі. 21 студзеня сёлета зьявіўся зварот ЦК КПСС і Савету міністраў СССР да працаўніку сельскай гаспадаркі. 22 студзеня Хрушчоў выступіў у Менску на нарадзе перадавікоў сельскай гаспадаркі, 27 студзеня было зъменшана паведамленне Цэнтральнай Статыстычнай Управы (ЦСУ) аб выніках выканання дзяржаўнага пляну развіція народнай гаспадаркі ў 1957 г. Апрача гэтага часапіс «Октябрь» (№ 11 і 12 за 1957 г.) зъмісціў дыскусійны матарыял аб узаемадачыненях між МТС і калгасамі.

Падамо некалькі заўвагаў аб выкананыні пляну ў сельскай гаспадарцы ў 1957 г.

У сувязі з засухай ураджай 1957 году быў значна ніжэйшы, чымся ў 1955 г. Паводле афіцыяльных заявў, ураджай збожжа быў роўны ураджкою 1955 г., гэта значыць — 6 мільярдаў пудоў. Аб памерам засухі гаворыцца ў звароце да працаўніку сельскай гаспадаркі настуپнае: «Для сельскай гаспадаркі нашае краіны 1957 год быў цяжкім». На ладнай частцы трэтыры, асабліва ў раёнах Паволжа, паўдзеннага Урала й Каахстану, склаліся цяжкія ўмовы ў сувязі з працяжнай засухай. У раёнах ніжняга ў сярэдняга Паволжа засуха была мацнейшай, чымся ў памятным 1921 годзе.

У сувязі з засухай трэба лічыць, што ў мінулым годзе дзяржаўна атрымала ў найлепшым выпадку на адзін мільярд збожжа менш, чымся ў 1956 г.

У паведамленні-ж ЦСУ гаворыцца аб дасягненых на шляху да дагнаннія й перагнаннія ЗІША ў прадукцыі малака ў мяса: «Цяпер вытворчасць малака ў нашай краіне дасягнула прыкладна 95 працэнтаў вытворчасці малака ў ЗІША. Аднак, каб дагнань ЗІША ў вытворчасці малака на душу жыхарства ў 1958 г., неабходна зблышыць вытворчасць малака на мениц, чымся на 40 працэнтаў у параўнанні з 1956 г., інакш какчучы — у 1958 г. траба будзе выпрадукаваць 68 мільёнаў тон. Бяручы на ўвагу, што колькасць кароў толькі ў закранутай засухай частцы РСФСР складае 25 працэнтаў, магчымасць зблышыць вытворчасць малака на 40 працэнтаў у галодны год выклікае паважныя сумлывы».

Як-ж я выглядас палажэнне сельскай гаспадаркі ў Беларусі?

У часе пабыту Хрушчова ў Менску тут былі ўзнагароджаны перадавікі сельскай гаспадаркі. 32 чалавекам быў прысвоены тытул Герояў працы, а 4 970 — атрымалі ордены й медалі. Праўда, ордэнамі былі ўзнагароджаны сакратары ЦК КП Беларусі, сакратары й старшыні вобласці маладая колькасць савецкіх і партыйных кіраўнікоў. Такія щодні ўзнагароды, часткава ўручаныя асабістам Хрушчовам, здавалася асабістымі харкторызациямі агромных дасягненін ў сельскай гаспадарцы Бела-

русы. У запраўднасці, паводле афіцыяльных дакументаў, сярдні ўраджай збожжа ў іншых працямуўвальнях збожжа ў іншых працямуўвальнях скравіны для працы. Яны садзейнічалі ўмацаванню фінансаў нашае дзяржавы». Цяпер-ж Хрушчоў знаходзіць, што кошт збожжа ў іншых працямуўвальнях скравіны, значна вышэйшы, чымся кошт прадуктаў атрымуўвальных шчылкамі наatura-платы, значна вышэйшы, чымся кошт прадуктаў атрымуўвальных ад калгасаў і саўгасаў (збожжа МТС — 85 руб. цэнтар, калгасаў — 53 руб., саўгасаў — 33 руб.; мяса ад МТС — 848, саўгасаў — 808, калгасаў — 364, і г. д.). Такая розница ў цэнтрах зъяўляецца, на думку Хрушчова, вынікам агромных накладных расходаў у МТС.

Чамусці толькі цяпер Хрушчоў пераканаўся, што «існуюць два гаспадары на адной зямлі — калгасы й МТС. А

там, дзе два гаспадары, як можа быць добра гарадку». Гэтыя пытанні ЦК КПСС і Савету міністраў СССР «дакладна вывучаюць», сказаў Хрушчоў. Тым часам цэлага чверця стагодзьдзя камуністычнае кіраўніцтва гэтага на бачыла:

Хрушчоў лічыць, што «частку машынай, відавочна, траба прададць калгасам». Калгасы павінны будуць аплациць дзяржаве кошты машынаў ды ўзяць на сябе расходы ўтрымання тэхнічнага апарату. Прапануеца МТС перайменаваць у рамонтныя станцыі ды ўскласці на іх цэнтралізацыйныя рамонты, а таксама прадаванне запасных частак машынаў.

Хрушчоў лічыць, што «частку машынай, відавочна, траба прададць калгасам». Калгасы павінны будуць аплациць дзяржаве кошты машынаў ды ўзяць на сябе расходы ўтрымання тэхнічнага апарату. Прапануеца МТС перайменаваць у рамонтныя станцыі ды ўскласці на іх цэнтралізацыйныя рамонты, а таксама прадаванне запасных частак машынаў.

(Заканчэнне на 3-й бачыне)

Літаратура «голай ідэі»

Зусім вядома, што, дзякуючы сацыялістычнаму реалізму, пазэйі стрыфаў ўсю свою прывабнасць у краіне сацыялізму, што пазэйі, як і проза, як і мастацкая літаратура наагул, выконвае ролю «служкі партыі», як гэта выказаўся на балонках «Літаратурнай Газеты» літографія паста Тымільтыс. Аб пазэйі, як аў «служкі партыі», мы на звіраемся шмат гаварыць — яна безасабовай і на мае нічога агульнага з пазэйі, як і як творчыцца. Гэта зусім ясна і вядома кожнаму, хто цікавіцца пазэйі. Але, нажаль, гэта частка інтарніць тых пазэйі, што гоняцца за стацінскай, ці як цяпер — за ленінскай прэміяй.

Нельга-ж назваць пазэйі рыфмаваную дыроктыву камуністычнай партыі ў якой-небудзь галіне народнай гаспадаркі, культуры, ці ў якой іншай галіне. Гэтак можна зрыфмаваць і цэлы «Капіталь» Карла Маркса. Нажаль, гэтых перлаў у беларускай савецкай пазэйі, як і партыйных кіраўнікоў. Такія щодні ўзнагароды, часткава ўручаныя асабістам Хрушчовам, здавалася асабістымі харкторызациямі агромных дасягненін ў сельскай гаспадарцы Бела-

русы. Нельга-ж назваць пазэйі наўгародскіх атэліёў, якія зразумелаў, што апошнім часамі апранаюць яе ў што час гэтак званай «чырвонай халтуре» як быццам мінуў, і ад пастаў патраўную адзінку — «высокамастацкіх твораў».

Так і ходзіць наша пазэйі голай у імя «голай ідэі», як гледзячы на тое, што апошнім часамі апранаюць яе ў больш цеплую волатруку айчыны патрыятызму, дружбы і міру. Але ёй не цяплюць ад гэтага — «голая ідэя» і тут яе

так напоўнілі сабой маё жыццё, што ці-ж магу я адказаць, Заглянуўшы ў сваю душу: Што там Ваша і што маё? Вось чаму я пачываю сябе вінаватым, Калі стаўлю пад рознымі творамі Толькі свой подпіс — М. Багдановіч.

Але няхай-же ведаюць людзі, Чытаючы іх, Што гэта ім зоркі-двойнікі Свяцілі аднай зарой.

Я — няпрыкметны, шэры чалавек. Але Вамі, толькі Вамі пайна мая душа. І людзца зь яе вершы аб Вас, Як ліеца ўвясна праз кару чысты сок Зъ перапойненага ім шэрага клёну.

Есьць гэткая японскага забаўка: Кідаюць дробныя аськёлкі дрэва ў ваду — і робяцца яны квятамі. Баюся я, што Ваша спачуванье Прымушу тое-ж зь вершамі зрабіць.

Тут пахаваны мае пачуваньні, — калісці жывыя. Можа, палюбіце Вы могілкі іх навяданьц.

Сыпей залунаў — і сама адгукнулася чула на ліры Звонам ціхуткім струна...

Ці адазвяцца Ви?

Памажыце зрабіць карысную справу!

ДА СПРАВЫ ВЫДАННЯ ТВОРАУ МАКСИМА БАГДАНОВІЧА

Выдавецства «Бацькаўшчына», апрача рускай адраджэнскай літаратуры, удала тыднёвіка пад тым-же назовам і месячнікаў двух апошніх — Купалу й Каласа.

Нажаль, цяпер матар'яльнае пала жынне «Бацькаўшчыны» на столкі пашырвалася ў сувязі з ростам друкарскіх і іншых коштаў, што Выдавецства дасюлешнім спосабам на змока выдаць гэтае цінае книгі і ейны набор, які застаецца насыні надрукаваніем ў «Бацькаўшчыне» твораў Багдановіча, прыдзеца пасынка надрукаваніем.

Каб усё-ж такі ажыццяўвіць гэтае падтрымка, што творчасць Багдановіча найменш ведамая й найменш даступная беларускаму заходняму чытчу, бо на Захадзе ягоныя творы зусім не перадрукуюцца. А між тым, ролі й значаньне Багдановіча ў нашай літаратуры на менишае за ролю й значаньне Купалы й Каласа. У той час, калі Купала і Калас галоўнымі чынам парушаюць ідэйныя праблемы нашага нацыянальнага адраджэння, Багдановіч, як наўгародчына, ўтленаўшыся ў тэхнічнага апарату. Прапануеца МТС перайменаваць у рамонтныя станцыі ды ўскласці на іх цэнтралізацыйныя рамонты, а таксама прадаванне запасных частак машынаў.

Хрушчоў лічыць, што «частку машынай, відавочна, траба прададць калгасам». Калгасы павінны будуць аплациць дзяржаве кошты машынаў ды ўзяць на сябе расходы ўтрымання тэхнічнага апарату.

Багдановіч, як іншыя формаў дапамогі, апросіў толькі зусім простай, натуральнай і блястратнай речы: каб ужо цяпер

кажны той, для каго беларуская нацыянальная прыгода, ахвяраў, амі ніякіх формаў дапамогі, апросіў толькі зусім простай, натуральнай і блястратнай речы: каб ужо цяпер

кажны той, для каго беларуская нацыянальная прыгода, ахвяраў, амі ніякіх формаў дапамогі, апросіў толькі зусім простай, натуральнай і блястратнай речы: каб ужо цяпер

кажны той, для каго беларуская нацыянальная прыгода, ахвяраў, амі ніякіх формаў дапамогі, апросіў толькі зусім простай, натуральнай і блястратнай речы: каб ужо цяпер

кажны той, для каго беларуская нацыянальная прыгода, ахвяраў, амі ніякіх формаў дапамогі, апросіў толькі зусім простай, натуральнай і блястратнай речы: каб ужо цяпер

кажны той, для каго беларуская нацыянальная прыгода, ахвяраў, амі ніякіх формаў дапамогі, апросіў толькі зусім простай, натуральнай і блястратнай речы: каб ужо цяпер

кажны той, для каго беларуская нацыянальная прыгода, ахвяраў, амі ніякіх формаў дапамогі, апросіў толькі зусім простай, натуральнай і блястратнай речы: каб ужо цяпер

кажны той, для каго беларуская нацыянальная прыгода, ахвяраў, амі ніякіх формаў дапамогі, апросіў толькі зусім простай, натуральнай і блястратнай речы: каб ужо цяпер

кажны той, для каго беларуская нацыянальная прыгода, ахвяраў, амі ніякіх формаў дапамогі, апросіў толькі зусім простай, натуральнай і блястратнай речы: каб ужо цяпер

кажны той, для каго беларуская нацыянальная прыгода, ахвяраў, амі ніякіх формаў дапамогі, апросіў толькі зусім простай, натуральнай і блястратнай речы: каб ужо цяпер

кажны той, для каго беларуская нацыянальная прыгода, ахвяраў, амі ніякіх формаў дапамогі, апросіў толькі зусім простай, натуральнай і блястратнай речы: каб ужо цяпер

кажны той, для каго беларуская нацыянальная прыгода, ахвяраў, амі ніякіх формаў дапамогі, апросіў толькі зусім простай, натуральнай і блястратнай речы: каб ужо цяпер

кажны той, для каго беларуская нацыянальная прыгода, ахвяраў, амі ніякіх формаў дапамогі, апросіў толькі зусім простай, натуральнай і блястратнай речы: каб ужо цяпер

кажны той, для каго беларуская нацыянальная прыгода, ахвяраў, амі ніякіх формаў дапамогі, апросіў толькі зусім простай, натуральнай і блястратнай речы: каб ужо цяпер

кажны той, для каго беларуская нацыянальная прыгода, ахвяраў, амі ніякіх формаў дапамогі, апросіў толькі зусім простай, натуральнай і блястратнай речы: каб ужо цяпер

кажны той, для каго беларуская нацыянальная прыгода, ахвяраў, амі ніякіх формаў дапамогі, апросіў толькі зусім простай, натуральнай і блястратнай речы: каб ужо цяпер

кажны той, для каго беларуская нацыянальная прыгода, ахвяраў, амі ніякіх формаў дапамогі, апросіў толькі зусім простай, натуральнай і блястратнай речы: каб ужо цяпер

кажны той, для каго беларуская нацыянальная прыгода, ахвяраў, амі ніякіх формаў дапамогі,

АД РЭДАКЦЫИ: «Літаратура і Мас-
таптва ў нумары 3 з 8 студзеня сёлета
зьмініцца ў рубрыцы «Творчая трыву-
на» вельмі цікавы й вымойны артыкул
редактара сценарнага аддзелу студы
«Беларусьфільм» В. Смалія «Нацыя-
нальная асаблівасць кінофільму». Гэ-
ты артыкул ніжэй перадрукоўаем з
кароткімі скрачанымі.

*

За апошнія гады на экранах краіны ўсё часьцей паяўлююца кінофільмы, створаныя калектывам Беларускай кінастуды. Аднак, нажаль, часта яны не прыносяць гледачам запраўднай радасці, якая заўсёды бывае пры супречыні самабытнымі, нацыянальнымі творамі мастацтва. І гэта ня выпадкова.

Калі-б на беларускіх фільмах не стала марка «Беларусьфільм», дык наа-
гул цікка было-б сказаць, якой студы-
яны вынушчаны.

Справа, зразумела, не ў вадсұтнасці нацыянальнага арнамэнту, этнографіч-
на-танцавальна каліярыту, як можа-
цацца на першы пагляд. Майстры бе-
ларускага кіно не скрыстоўваюць леп-
шых гісторычных традыцый свайго народу, не раскрываюць новых са-
мабытных асаблівасці ў образах лю-
дзей, у іх нацыянальных характеристарах.

Беларускія фільмы павінны быць разнастайныя па тематыцы і жанрах.

Аднак іх павінны аб'ядноўваць адна рыса — яны павінны быць створаны на архітэктурным матарыяле, у іх павінны раскрывацца свае тэмы, тыповыя во-
образы народу. Менавіта гэта — адна з важнейшых умоў плённага развязвіцьця беларускай кінаматаграфіі.

Каб высьцяліць прычыны паяўлен-
ня на экранах беззblічных беларускіх фільмаў, што на маюць ярка выражжа-
ніе беларускай формы, размову треба пачаць з іх першаасноні — кіносцена-
рия.

Ужо на працягу раду год кінастуды «Беларусьфільм» на мае выразнага тэ-
матычнага пляну, які быў-бы абмерка-
ваны кінаматаграфістымі сумесна з беларускімі пісменнікамі і работнікамі сунежных мастацтваў. У такім перспэк-
тыўным пляне, побач з архітэктурнымі сценарыямі, прысьвечанымі важнейшымі проблемамі нашай сучаснасці, павінна знайсці месца і скріпты на павінныя творы беларускай літаратуры. Але та-
кога пляну няма. Тому работа студыі трывалае на спадзяваннях, што «раг-
там» які-небудзь із сталічных аўтараў пажадае даць беларускім кінаматаграфістым для пастаноўкі свой твор. Але вось падыходзіць тэрмін запуску чарговага фільму, а добрых сценарыяў няма. Тады ў ход пускаецца той, які трапіць «пад руку».

Так быў прыняты й здадзены ў вы-
творчасць наўдалы сценарый Е. Паш-
мешыкава «Пасеялі дзяўчатаў лён». Як і треба было чакаць, па гэтаму сценарыю атрымалася фільм, які спрадвіда-
раскрытыкаваны на старонках нашага

Пародыя беларускага нацыянальнага фільму

Аналягічнымі шляхамі трапіў у тэма-
тычны плян кінастуды і сценарый па нація-
нальной форме твору!

Яшчэ больш складана становішча ў

у прынцыпе цікка што-небудзь пярэ-
беларускай кінаматаграфіі з акторскімі

чынамі супраце экранізаціі гэтага твору.

Але-ж дзеяньні апавядання В. Ка-
раленкі адбываецца на Украіне і, на-
тут, фільмы апошніх год («Несцерка», «Зя-
лёнай агні», «Пасеялі дзяўчатаў лён»,
Кіеўскай студы). Аднак сценарый нечака-
нае ўдалося «праштурхнуць» на бела-
рускай студы. Яго аўтар — А. Вітэн-
зон, які ніколі ня быў у Беларусі, тэр-
мінова дадаў у сценарый беларускі ка-
лярыт, чарночы веды або асаблівасці
на папулярным падручні-
ку геаграфіі.

І вось фільм «Палесская легенда» выйшаў на экраны. У ім можна было

убачыць ёсць: съляпіцо-бандурысту на

украінскім кірмашы, ліхіх гайдамакаў,

стараежыты літоўскі замак, польскія

касьцюмы. У галоўных ролях выступі-
лі акцёры I. Пераверзэ і А. Ларыёна-

ва, але нічога на мясе было беларускага. На-

жалаль, такія выпадкі не адзінкавыя. На-

всет для напісаныя дыктарскіх тэкстаў

студыя карыстаецца паслугамі запро-
шаных аўтараў, хоць у рэспубліцы ёсьць

багата пісменнікаў і высокаквалі-
фікованых журналістаў.

Адной з асноўных фігур у кіно зья-
ўляеца рэжысар-пастаноўчык. Ад яго

прафесійнага майстэрства ў значнай

меры залежаць ідэйна-мастакія якась-
ці фільму. Здавалася-б, на студыі аса-
блівай ўвага павінна быць аддадзена

падбору рэжысарскіх кадраў, вылу-
чанью маладых рэжысараў за лік вы-
пушкнікоў Інстытуту кінаматаграфіі і з

асяродзіні тэатральных калектываў

на майстэрству ў цэнтру. А гэта часта мае

непрыемныя вынікі.

А. Кулакоўшчыкага, Г. Чобура, але тут ня-
можна сіноднага беларускага актора.

На студыі нярэдка можна чуць размовы,

што беларускія акторы заўсёды занятыя,

што яны тэатральныя, нефотагенічныя і іншыя. Але вось, калі глядзець

карпіны іншых нацыянальных студыяў

Тбіліскай, Ереванскай, Тацкентскай, Та-

лінскай, Віленскай, дык у іх асноўных

ролі выконваюць акторы з рэспублікан-

скіх нацыянальных тэатраў. Там аказа-

ваецца, акторы і не занятыя, яны і кі-

наматаграфічныя і фотагенічныя.

У нашых суседзяў ёсьць шэсць тэа-

траў (Латыскай і Эстонскай рэспублікі),

а ў Беларусі працуе адзінніца тэа-

траў, ды яшчэ тэатральна-мастакі ін-

стисты. Цікка паверыць, каб у гэтых

шматлікіх калектывах нелья было вы-
браць адну-дзве группы актораў для

фільмаў, якіх беларускія студыі вы-
пускаюць на та же ўчастку.

У нашых суседзяў ёсьць шэсць тэа-

траў (Латыскай і Эстонскай рэспублікі),

а ў Беларусі працуе адзінніца тэа-

траў, ды яшчэ тэатральна-мастакі ін-

стисты. Цікка паверыць, каб у гэтых

шматлікіх калектывах нелья было вы-
браць адну-дзве группы актораў для

фільмаў, якіх беларускія студыі вы-
пускаюць на та же ўчастку.

У нашых суседзяў ёсьць шэсць тэа-

траў (Латыскай і Эстонскай рэспублікі),

а ў Беларусі працуе адзінніца тэа-

траў, ды яшчэ тэатральна-мастакі ін-

стисты. Цікка паверыць, каб у гэтых

шматлікіх калектывах нелья было вы-
браць адну-дзве группы актораў для

фільмаў, якіх беларускія студыі вы-
пускаюць на та же ўчастку.

У нашых суседзяў ёсьць шэсць тэа-

траў (Латыскай і Эстонскай рэспублікі),

а ў Беларусі працуе адзінніца тэа-

траў, ды яшчэ тэатральна-мастакі ін-

стисты. Цікка паверыць, каб у гэтых

шматлікіх калектывах нелья было вы-
браць адну-дзве группы актораў для

фільмаў, якіх беларускія студыі вы-
пускаюць на та же ўчастку.

У нашых суседзяў ёсьць шэсць тэа-

траў (Латыскай і Эстонскай рэспублікі),

а ў Беларусі працуе адзінніца тэа-

траў, ды яшчэ тэатральна-мастакі ін-

стисты. Цікка паверыць, каб у гэтых

шматлікіх калектывах нелья было вы-
браць адну-дзве группы актораў для

фільмаў, якіх беларускія студыі вы-
пускаюць на та же ўчастку.

У нашых суседзяў ёсьць шэсць тэа-

траў (Латыскай і Эстонскай рэспублікі),

а ў Беларусі працуе адзінніца тэа-

траў, ды яшчэ тэатральна-мастакі ін-

стисты. Цікка паверыць, каб у гэтых

шматлікіх калектывах нелья было вы-
браць адну-дзве группы актораў для

фільмаў, якіх беларускія студыі вы-
пускаюць на та же ўчастку.

У нашых суседзяў ёсьць шэсць тэа-

траў (Латыскай і Эстонскай рэспублікі),

а ў Беларусі працуе адзінніца тэа-

траў, ды яшчэ тэатральна-мастакі ін-

стисты. Цікка паверыць, каб у гэтых

шматлікіх калектывах нелья было вы-
браць адну-дзве группы актораў для

фільмаў, якіх беларускія студыі вы-
пускаюць на та же ўчастку.

У нашых суседзяў ёсьць шэсць тэа-

траў (Латыскай і Эстонскай рэспублікі),

а ў Беларусі працуе адзінніца тэа-

траў, ды яшчэ тэатральна-мастакі ін-

стисты. Цікка паверыць, каб у гэтых

шматлікіх калектывах нелья было вы-
браць адну-дзве группы актораў для

фільмаў, якіх беларускія студыі вы-
пускаюць на та же ўчастку.

У нашых суседзяў ёсьць шэсць тэа-

траў (Латыскай і Эстонскай рэспублік

Некалькі пытаньня і заувагаў Янку Брылю

У першым нумары савецкага беларускага часапісу «Маладосьць» за 1958 год, беларускі пісьменнік Янка Брыль зымісціу свае ўражаны і заувагі з падарожжа ў Польшчу пад загалоўкам «Слова па шырасці».

Треба сказаць, што Янка Брыль мае воістрые пяро. Не таму, што ён у свой час атрымаў сталінскую прэмію за свою аповесьць «У Забалоцці днене». У гэтым выпадку выпрашальнім было не маства, але палітычны замес ткінкі. З тым, што Янка Брыль можа пісаць, згодзіца х'ба, кожны, хто нешта ягонае прачытаў.

Але я тут турбую Янку Брыля не тыму, каб яму рабіць толькі кампіменты. На гэтыя крокі піхнуў мяне той нясмак, які ў мяне застаўся пасля прачытаўнія ягоных радкоў у «Маладосьці».

Янка Брыль, як і іншыя беларускія пісатэры пісьменнікі з былой Заходній Беларусі, найлепш у СССР азнаёмлены з польскімі справамі. Тому, звычайна, да розных афіцыйных і падыбіцічных савецкіх дэлегацый, якія наўедваюць «народную» Польшчу, прыдзялеща нехта із іх, як, свайго ро-ду, дарднік і культурны пасярэднік паміж СССР і Польшчай. Янку Брылю гэтая «годнасць» прыпала ўжо на першы раз.

У ўспомненых нататках «Слова па шырасці», ён апісвае ўражаны з свайго апошняга падарожжа ў Польшчу ў складзе савецкай делегацыі на съяткаваныне саракагодзьдзя Кастрычніцкай революцыі, ладжананта ў Варшаве. Гэтым разам польская «сацыялістычна» речасцьская дала Янку Брылю значна менш тэмамі і натхненна, як для ягоных нататак ў Польшчу. Падкрэсліўшы, што ён «поўнымі грудзьмі» праспіваў «Інтэрнацыонал» у варшавскім Палацы культуры на съяткаваныне «саракагодзьдзя», Янка Брыль, ўзяўшы ін і поэту пільнага вартаўніка ў абаронцы «чысьціні» «сацыялізму» ўважаў, не без пачуцця гаспадара сціпульца, кропікаваць ўсё, што Паліакі ўзважаюць свае вялікім даслідненем, атрыманым у выніку каstryчніцкіх падзеяў 1956 году.

Яму не падабаецца, што польскія літаратары ня ўсё пішучу гэтае звязаны «соціалізмам» і ў сваіх часапісах свабодна парушаюць і дыскутуюць самыя розныя тэмы; што моладзь афранаеца так, як яна хоча, і танцуе тое, што ёй падабаецца, а наўбога «рок-н-рол»; што ў Польшчы вельмі пашыранае ма-дорнае маства і кніжкі замежных аўтараў з рознай тэматыкай; што ў тэатрах і кабарэтах пераважае заходні рэпартуар, а ў рэстаранах «кока-коля». Ён абураеца на «эўрапэізм» і «стылягі» у

вопратцы й мастваце.

Ён упікае Паліакі, што яны із-за «эўрапэізму» забываюць, дзе ў піршыню перамагла «пілітарская революцыя» і што над іхнімі галовамі кружакі на проста спадарожнікі, але савецкія спадарожнікі; што яны не дабачаюць «вялікай рускай літаратуры». Адным словам Янка Брыль зауважыў, пасловім, усе плюсы і мінусы паслякастычніцкай польскай речасці.

Нельга яму закінуць, што ён на ўмее спасыцерагаць. Нельга яму, таксама, адмаўляць права крытыкаваць тое, што яму не падабаецца, і хваліць тое, што падабаецца. Наадварот, хто з гэтага права карыстае — даказае сваю цывільную адвату ды заслугоўвае на пахвалу. Але... Але перад тым, як наводзіць падрадкі на чужым панадворку, треба іх навесці на сваім уласным. А ёб гэтым Янка Брыль, відаць, забыўся... Ён «як кухар з бульбай» распраўляеца з «эўрапэізмам» Паліакі, але сядзіць, «як мыш пад мяты», калі яго і цэлы наш народ душаць горшыя «ізмы», а галоўны ў іх — гэта «русысьцізм». Калі яму запрашыдзя, як ён піша, «да праўды на прывікаць», ён мусіў бы бачыць, што Паліакі «зўрапэізм» нікто сілай не накідае, а русыфікацыя Беларусі праводзіцца ўсёй сілай дыктатарскай маскоўскай улады. Паміма «эўрапэізму» польскія жыхарства Польшчы будзе напэўна карыстасцца не ангельскай або французскай, але польскай мовай.

А што-ж мы маем сέньні ў Беларусі? Якая мова ў выніку «сацыялістычнага» пілітарнага паўседнічанага пануе сініні ў БССР, пачынаючы ад міністэрстваў кананчыка на сельсавафіе? Можа беларуская? Ці тут Янка Брыль на меўбы чаго сказаць, калі яму запрашыдзя заўждыць на захаваны нацыянальной культуры навет Паліакі. Чаму Янка Брыль на прысьвяціў падобнага артыкулу ў варбарону правоў сваёй роднай мовы і культуры на сваёй бацькаўшчыне ад реалнай, дзеючай загрозы поўнай русыфікацыі? Ці Янка Брыль на ведама, што сініні на Беларусі карыстасцца роднай мовай, гэта значыць наражаца на небяспеку?

Янка Брыль піша, што яго засмучала і абурала «бяздущнае, пазбаўлене пачуцця сацыяльнай і нацыянальнай годнасці» нізкапаклонісців» Паліакі «перарад капіталістычнага Захадам». Як-жэ тады можна сфармуляваць паводзіны Янкі Брыля ў дачыненіі да «соціалістичнага старшага рускага брата»?

Калі Янка Брыль мае хоце крхку пачуцця нацыянальнай годнасці, хай ён

Ю. Дубовік

З жыцця Беларусаў пад Польшчай

(Паводле «Ніві»)

У канцы мінулага году ў Міністэрстве асьветы адбылася канферэнцыя прысвечаная разглядыу паложаньня школьніцтва національніх міністэрстваў на Польшчы.

У розгорнутых пасля дакладу дыскусіях падчыркваваўся, між іншым незадавальняючы стан беларускай школыніцтва. Асноўныя прычыны такога стату — гэта перадусім недахоп кваліфікацыйных настаўніцкіх кадраў і адпаведных падручнікаў.

Сярод прапанаваў, што датычылі бесперыядныя беларускіх справаў, буйны гэта-такія: заранізованыя сыстэматычнага ўдасканальвання підагагічных кадраў, узмінены рэкордаты на Катэдру беларускай філяліёті пры Варшаўскім універсітэце і на настаўніцкую студыю ў Беластоку.

**

28-га сінняя м. г. Завочная настаўніцкая студыя ў Беластоку пачала свой новыя навучальны год. У гэтым годзе 44 настаўнікаў студыю тут беларускую філяліётію (з гэтага 23 на першым го-де).

14-та сінняя м. г. у Саколцы адбылася павятовая канферэнцыя настаўнікаў беларускай мовы. На канферэнцыі съцверджана, што беларускі асьвета на Сакольшчыне натыкаецца на розныя цяжкасці і да гэтага часу слаба развіта. Тут абміркоўвалася, між іншымі, і справа заранізованыя курсаў беларускай мовы для дарослых.

Як ведама, Беларусы ў межах сучаснага Польшчы жывуць на толькі на беларускіх этнографічных землях Бела-сточчыны. Асабліва шмат націх суро-дзіціў знаходзіцца ў заходніх ваяводзтвах — на землях далучаных да Польшчы пасля апошніх вайны. Да гэтага часу нікага беларускага арганізованага жыцця тут амаль няма. Гэтаю факту

З беларускага жыцця

IX ЗЬЕЗД ЗГУРТАВАННЯ БЕЛАРУСАЎ КАНАДЫ

У дніх 25 і 26-га студзеня сёлета ад-жоў даверу (трастоў). Другіх трох мае бýцца ў Таронта IX-ты Агульны Зъезд паклікаць Царкву, а аднаго — супольна. Сёлета 30-га каstryчніка прыпадаюць дзясятага ўгодкі заснаваньня Згуртаваннія Беларусаў Канады. Для праві-дзенія належна аздычаныя ёсці святкаваныя гэтаі гадавіны Зъезд паклікаў камісію ў складзе сп. сп. В. Жука, М. Ганькі і К. Акулы. Таксама аблаварвалася спраўы святкаваньня саракавых угодкі аблешчаныя незалежнасці Беларускага Народнага Рэспублікі.

Апрача шматлікіх мясцовых сяброў быў дэлегаты ад аддзелаў: сп. Буцька — старшыня аддзела Садбурсу, сп. Жу-раскі — старшыня аддзела Лёндан, прадстаўнікі аддзела Ашавы, а таксама Прэзыдіуму.

Апрача шматлікіх мясцовых сяброў быў дэлегаты ад аддзелаў: сп. Буцька — старшыня аддзела Садбурсу, сп. Жу-раскі — старшыня аддзела Лёндан, прадстаўнікі аддзела Ашавы, а таксама Прэзыдіуму.

Выслухана было прывітанье ад Уладзіміра Васіля Балоні і прывітанье ад дэлегатаў аддзелаў.

Гадавы аблорот касы ЗБК перавысіў у мінулым годзе 13,000 дал.; з гэтага было 6.713 дал. 86 ц. прыходу і 6.420 дал. 14 ц. расходу. Асноўная сума грошай пайшыла на пакрыццё даўтой за Беларускі Дом.

У гэтым калістравана асьветнай працы было зроблена 8 дакладаў, пераважна на грамадзкія і гістарычныя тэмы. Сакратары выдаў два абышырныя інфармацыйныя бюлетэны аб працах арганізацый. У летнім сзоне было наладжана 8 маёвак (пікнікі), якія значылі ўзбагачэніе пакрыццёў за Беларускі Дом. У гэтым калістравана асьветнай працы было зроблена 8 дакладаў, пераважна на грамадзкія і гістарычныя тэмы. Сакратары выдаў два абышырныя інфармацыйныя бюлетэны аб працах арганізацый. У летнім сzonе было наладжана 8 маёвак (пікнікі), якія значылі ўзбагачэніе пакрыццёў за Беларускі Дом.

Гадавы аблорот касы ЗБК перавысіў у мінулым годзе 13,000 дал.; з гэтага было 6.713 дал. 86 ц. прыходу і 6.420 дал. 14 ц. расходу. Асноўная сума грошай пайшыла на пакрыццё даўтой за Беларускі Дом.

Гадавы аблорот касы ЗБК перавысіў у мінулым годзе 13,000 дал.; з гэтага было 6.713 дал. 86 ц. прыходу і 6.420 дал. 14 ц. расходу. Асноўная сума грошай пайшыла на пакрыццё даўтой за Беларускі Дом.

Гадавы аблорот касы ЗБК перавысіў у мінулым годзе 13,000 дал.; з гэтага было 6.713 дал. 86 ц. прыходу і 6.420 дал. 14 ц. расходу. Асноўная сума грошай пайшыла на пакрыццё даўтой за Беларускі Дом.

Гадавы аблорот касы ЗБК перавысіў у мінулым годзе 13,000 дал.; з гэтага было 6.713 дал. 86 ц. прыходу і 6.420 дал. 14 ц. расходу. Асноўная сума грошай пайшыла на пакрыццё даўтой за Беларускі Дом.

Гадавы аблорот касы ЗБК перавысіў у мінулым годзе 13,000 дал.; з гэтага было 6.713 дал. 86 ц. прыходу і 6.420 дал. 14 ц. расходу. Асноўная сума грошай пайшыла на пакрыццё даўтой за Беларускі Дом.

Гадавы аблорот касы ЗБК перавысіў у мінулым годзе 13,000 дал.; з гэтага было 6.713 дал. 86 ц. прыходу і 6.420 дал. 14 ц. расходу. Асноўная сума грошай пайшыла на пакрыццё даўтой за Беларускі Дом.

Гадавы аблорот касы ЗБК перавысіў у мінулым годзе 13,000 дал.; з гэтага было 6.713 дал. 86 ц. прыходу і 6.420 дал. 14 ц. расходу. Асноўная сума грошай пайшыла на пакрыццё даўтой за Беларускі Дом.

Гадавы аблорот касы ЗБК перавысіў у мінулым годзе 13,000 дал.; з гэтага было 6.713 дал. 86 ц. прыходу і 6.420 дал. 14 ц. расходу. Асноўная сума грошай пайшыла на пакрыццё даўтой за Беларускі Дом.

Гадавы аблорот касы ЗБК перавысіў у мінулым годзе 13,000 дал.; з гэтага было 6.713 дал. 86 ц. прыходу і 6.420 дал. 14 ц. расходу. Асноўная сума грошай пайшыла на пакрыццё даўтой за Беларускі Дом.

Гадавы аблорот касы ЗБК перавысіў у мінулым годзе 13,000 дал.; з гэтага было 6.713 дал. 86 ц. прыходу і 6.420 дал. 14 ц. расходу. Асноўная сума грошай пайшыла на пакрыццё даўтой за Беларускі Дом.

Гадавы аблорот касы ЗБК перавысіў у мінулым годзе 13,000 дал.; з гэтага было 6.713 дал. 86 ц. прыходу і 6.420 дал. 14 ц. расходу. Асноўная сума грошай пайшыла на пакрыццё даўтой за Беларускі Дом.

Гадавы аблорот касы ЗБК перавысіў у мінулым годзе 13,000 дал.; з гэтага было 6.713 дал. 86 ц. прыходу і 6.420 дал. 14 ц. расходу. Асноўная сума грошай пайшыла на пакрыццё даўтой за Беларускі Дом.

Гадавы аблорот касы ЗБК перавысіў у мінулым годзе 13,000 дал.; з гэтага было 6.713 дал. 86 ц. прыходу і 6.420 дал. 14 ц. расходу. Асноўная сума грошай пайшыла на пакрыццё даўтой за Беларускі Дом.

Гадавы аблорот касы ЗБК перавысіў у мінулым годзе 13,000 дал.; з гэтага было 6.713 дал. 86 ц. прыходу і 6.420 дал. 14 ц. расходу. Асноўная сума грошай пайшыла на пакрыццё даўтой за Беларускі Дом.

Гадавы аблорот касы ЗБК перавысіў у мі